

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ BANKACILIK YASASI
(62/2017 Sayılı Yasa)

Madde 32, 33, 34, 35, 36 ve 37 Altında Tebliğ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası, 62/2017 sayılı Bankacılık Yasasının 32, 33, 34, 35, 36 ve 37'nci maddesinin kendisine verdiği yetkiye dayanarak aşağıdaki Tebliği yapar:

Kısa İsim 1. Bu Tebliğ, "Mevduat ve Zamanaşımına İlişkin Tebliğ" olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM

Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Tebliğde metin başka türlü gerektirmedikçe;

"Banka", Yasa altında izin alarak faaliyet gösteren Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kurulu mevduat bankaları, katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları ile yurt dışında kurulu olup, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde şube açmak suretiyle faaliyet gösteren şube bankalarını anlatır.

"Emanet ve Alacaklar", bankaların emanetinde bulunan kiralık kasa, hisse senetleri, tahviller, teslim edilmemiş dahi olsa çek karnesi tanzim ettikleri müşterileri adına hesaplarda bulunan tutarlar, havale bedelleri ile bunun gibi emanet ve alacakları anlatır.

"Fon", Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonunu anlatır.

"Kişi", gerçek veya tüzel kişileri anlatır.

"Kredi", Yasanın 38'inci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca risk sayılan işlemleri anlatır.

"Mevduat", herhangi bir getiri olmadan veya önceden belirlenmiş bir getiri karşılığında, istendiğinde veya belli bir vadede geri ödenmek üzere kabul edilen ve menkul kıymete konu olmayan parasal kıymetleri anlatır.

"Mevduat Bankası", Yasa uyarınca kendi nam ve hesabına mevduat kabul etmek ve kredi kullanılmak üzere faaliyet gösteren kuruluşları anlatır.

"Merkez Bankası", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.

"Şube", elektronik işlem cihazlarından ibaret birimleri hariç, bankaların bağımlı bir parçasını oluşturan ve bu kuruluşların faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını kendi başına yapan, sabit veya seyyar bürolar gibi her türlü işyerini anlatır.

62/2017 "Yasa", Bankacılık Yasasını anlatır.

- Amaç 3. Bu Tebliğin amacı, mevduatın kabulden başlayarak uygulanması gereken kuralları, sınırları, raporlamaları, muhasebeleştirmeyi, ilânı ve bildirimleri ile emanet ve alacakları da içeren zamanaşımı sürecinde, bankaların yükümlülükleriyle ilgili esas ve usullerini düzenlemektir.
- Kapsam 4. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren bankalar, bu Tebliğ kuralları kapsamındadır.

İKİNCİ KISIM

Mevduatın Kabulü

- Mevduatın Kabulü 5. (1) Mevduat bankaları, müşterilerinin kimliklerini tespit etmeden müşteri adına mevduat kabul edemezler. Mevduat bankaları, kimlik tespiti yanında, müşterilerinin adreslerini belgeleyen evrakların kopyalarını almak, kayıtlarını "Muhasebe Sistemleri ve Belgelerin Saklanması Tebliği"nde öngörülen şekilde tutmak ve her hâlükârda "Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Yasası" ve altında yapılan düzenlemelerde yer alan yükümlülükleri yerine getirmek zorundadır.
- 4/2008 (2) Mevduat bankaları düzenledikleri hesap cüzdanını hesap sahibinin tercihi doğrultusunda basılı veya elektronik ortamda hesap sahibine vermekle ya da hesap sahibinin hesap cüzdanını almayı istemediğini ispatlamakla yükümlüdür. Hesap cüzdanlarında, hesap sahibinin açık ismi ve unvanı, banka mührü ve mührün üzerine bankada imza atmaya yetkili iki kişinin imzası, hesap açılan şubeyi tanımlayan kod numarası ve şube adı, hesabın açılış tarihi, hesap numarası, hesabın tutarı, para biriminin bulunması gereklidir. Vadeli mevduat hesabı cüzdanlarında hesabın türüne göre uygulanacak faiz oranı ile vadenin yer alması zorunludur.
- (3) Hesap sahibinin talebi ve ek bir kredi sözleşmesi olmadan, otomatik olarak kişinin mevduat hesabına kredi ve/veya kredi limiti tahsis edilemez. Bu tür hesaplarda mevduat bakiyesi ile kredi hesabındaki bakiye, ayrı ayrı müşteri bilgisine gelecek şekilde sunulmalıdır. Hem mevduat hem kredi limiti olan hesap türlerinde müşterinin, mevduatının haricinde kredi limitinden çekiliş yapacağı durumlarda, müşterinin kredi kullanmakta olduğunun bilgisine ve onayına getirilmesi gerekir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Mevduatın İzlenmesi ile Faiz Oranlarının Bildirimi

BİRİNCİ BÖLÜM

Mevduatın Türleri, Kapsamı ve Vade Dilimleri

- Mevduatın Türleri ve Kapsamı 6. Mevduatın türleri ve kapsamı aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.
- (1) Tasarruf Mevduatı: Gerçek kişiler tarafından bu nam altında açtırılan ve münhasıran çek keşide edilmesi dışında ticari işlemlere konu olmayan

mevduattır. Döviz hesaplarında, hesap adının döviz tevdiat ve/veya döviz mevduat hesabı olması, hesabın tasarruf mevduatı niteliğini değiştirmez.

- (2) Ticari Mevduat: Gerçek kişilerin ticari işletmelerine, her çeşit şirketlere veya ortaklıklara, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunlara bağlı müessese ve şirketlere, yerel yönetimlerin ticari işletmelerine, döner sermayeli kuruluşlara, vakıfların, derneklerin, sendikaların, birliklerin ve mesleki kuruluşların kurdukları veya katıldıkları ticari işletmelere, kooperatiflere, sigorta şirketlerine, emeklilik şirketlerine ve banka dışı diğer mali kesime ait mevduattır.
- (3) Resmi Mevduat: Genel bütçe kapsamındaki daire ve kurumlara, katma bütçeli idarelere, yerel yönetimlere, mahkemelere ve savcılıklara ait mevduattır.
- (4) Bankalar Mevduatı: Merkez Bankası, bankalar, yurtdışındaki bankalar ile Uluslararası Bankacılık Birimleri Yasasının 12'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası dâhilinde uluslararası bankacılık birimleri tarafından açılan mevduattır.
- (5) Diğer Mevduat: Tasarruf, Ticari, Resmi ve Bankalar mevduatı dışında kalan tüm mevduattır.

41/2008

Mevduatın
Vadeleri

7. Mevduat vadelerine göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılıp raporlanır.
 - (1) Vadesiz Mevduat: Bankanın izni aranmaksızın hesap sahibi tarafından, istenildiği zaman kısmen veya tamamen geri çekilebilen, herhangi bir ihbar veya vade koşulu taşımayan ve faiz tahakkukları yılsonunda veya hesabın kapatılmasında yapılan mevduattır.
 - (2) İhbarlı Mevduat: Çekileceği tarihten yedi gün önce yazılı bir ihbar verilmek suretiyle çekilebilen mevduattır.
 - (3) Vadeli Mevduat: Mevduat sahipleri ile banka arasında belirlenecek vade ve koşullara göre çekilebilen, faiz tahakkukları bu vade sonunda yapılan mevduattır. Vadeli mevduat süresine göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılırlar:
 - (A) 1 aya kadar vadeli (1 ay dâhil)
 - (B) 3 aya kadar vadeli (3 ay dâhil)
 - (C) 6 aya kadar vadeli (6 ay dâhil)
 - (Ç) 1 yıla kadar vadeli
 - (D) 1 yıl ve daha uzun vadeli (1 ay, 3 ay, 6 ay ve yıllık faiz ödemeli)

İKİNCİ BÖLÜM

Bildirim ve İlân

Bildirim ve İlân

8. (1) Mevduat bankaları tarafından mevduata uygulanacak azami faiz oranları uygulamaya konulmadan önce ve her halükarda Merkez Bankası tarafından belirlenen format ve sürelerde Merkez Bankasına bildirilir.
- (2) Mevduat Bankaları, Merkez Bankasına bildirdikleri azami faiz oranlarını aşmamak kaydıyla, mevduata uygulayacakları faiz oranlarını vade ve para birimi bazında tüm şubelerinde halkın görebileceği şekilde ilân eder ve eş zamanlı olarak bu faiz oranlarını internet sayfalarında yayımlar.
- (3) Bankalar, Yasanın 34'üncü maddesindeki yasağı, şubelerinde halkın görebileceği şekilde düzenleyecekleri ilânlarla müşterilerinin bilgisine getirmek ve eş zamanlı olarak internet sayfalarında mevduat faizlerinin ve/veya ücretlendirilecek ürün ve/veya hizmet sınıflandırılmalarının ilân edildiği alanda yayımlamak zorundadır. Mevduat bankalarının tüm şubelerinde ve internet sayfalarında müşterileri tarafından görülebilecek şekilde, Fon'un sigortası kapsamında bulunan mevduat ile ilgili bilgiler yer almalıdır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Zamanaşımı

Zamanaşımı

9. (1) Bankaların nezdinde bulunan her türlü mevduat, emanet ve alacaklardan, zamanaşımı süresi sonuna kadar işleyecek faizleri de dâhil olmak üzere, hak sahibinin en son talebi, işlemi, herhangi bir yazılı talimatı tarihinden başlayarak on yıl içinde aranmayanlar zamanaşımına uğrar.
- (2) Bankalar bir takvim yılı içinde zamanaşımına uğrayan ve tutarı bir önceki yılsonu Aralık ayı itibarı ile yürürlükte bulunan aylık asgari ücretin %10 (yüzde on)'unu aşan her türlü mevduat, emanet ve alacakların hak sahiplerini, başvuruda bulunmadıkları takdirde hesaplarının Merkez Bankasına devredileceği hususunda, zamanaşımı süresinin dolmasından sonra on beş gün içerisinde mevcut adresine iadeli taahhütlü mektupla uyarmak zorundadır. Döviz cinsindeki mevduat, emanet ve alacakların, Türk Lirası karşılıkları, zamanaşımının gerçekleştiği tarihteki Merkez Bankasının ilgili döviz alış kuru ile hesaplanır.
- (3) Tutarına bakılmaksızın bankanın nezdinde bulunan zamanaşımına uğramış her türlü mevduat, emanet ve alacaklara ait listeler, zamanaşımı süresinin bitimini izleyen takvim yılının Ocak ayının başından itibaren bankanın kendi internet sayfasında düzenleyeceği sorgu ekranı vasıtası ile Haziran ayının on beşine kadar müşterilerinin sorgulamasına açılır.

- (4) Zamanaşımına uğramış her türlü mevduat, emanet ve alacaklardan Haziran ayının on beşinci gününe kadar hak sahibi veya mirasçuları tarafından aranmayanlar, faiz ve kâr payları ile birlikte Haziran ayı sonuna kadar, Merkez Bankası tarafından düzenlenecek cetvellerin usulüne uygun doldurulmuş kopyaları ile birlikte bankalar tarafından Merkez Bankasına devredilir. Vadeli mevduat için düzenlenmiş sözleşmeler, bu mevduat zamanaşımına uğramış olsa bile Merkez Bankasına devredilinceye kadar geçerliliğini korur. Vadeli mevduat, zamanaşımına uğramış olması sebebi ile vadesiz mevduata döndürülemez, faiz oranlarında indirime gidilemez.
- (5) Merkez Bankasına devredilen mevduat, emanet ve alacaklardan, Aralık ayı itibarı ile yürürlükte bulunan aylık asgari ücretin, faiz ve kar payları ile %10 (yüzde on)'unu aşmayanlar Merkez Bankası tarafından, Haziran ayı sonunda Fon'a devredilir ve Fon tarafından gelir kaydedilir. Aralık ayı itibarı ile yürürlükte bulunan aylık asgari ücretin %10 (yüzde on)'unu aşanlar ise Merkez Bankası tarafından Resmi Gazetede ilân edilir ve Merkez Bankasının internet sayfasında bir yıl süre ile yayınlanmaya devam edilir.
- (6) Bu maddenin (5)'inci fıkrası uyarınca Resmi Gazete' de yayımlandığı tarihten itibaren bir yıl içinde sahibi veya mirasçuları tarafından aranmayan mevduat, emanet ve alacaklar Merkez Bankası tarafından Fona devredilir ve Fon tarafından gelir kaydedilir.
- (7) Kiralık kasalardaki kıymetler için zamanaşımı, kasa kira bedelinin en son tahsil edildiği ya da kasanın en son açıldığı tarihten itibaren başlar.
- (8) Reşit olmayanlar adına ve yalnızca bu kişiler adına ödeme yapılmak kaydıyla açtırılan hesaplarda, zamanaşımı süresi kişinin reşit olduğu tarihte işlemeye başlar.
- (9) Yetkili merciler tarafından üzerine bloke ve/veya engel konulan hesaplarda zamanaşımı süresi blokenin bulunduğu tarihte durur. Zamanaşımı süresi, hesaptaki blokenin kaldırıldığı tarihten itibaren işlemeye devam eder. Sürelerin durması için yetkili mercilerden alınmış, kanıtlayıcı belgelerin ispatı şarttır.

BEŞİNCİ KISIM

Uyumsuzluklara İlişkin Hükümler

- Uyumsuzluklar
10. (1) Bankalar nezdlerinde bulunan her türlü mevduatı bu Tebliğ kurallarına göre tasnif etmekle ve "Muhasebe Sistemleri ile Belgelerin Saklanması Tebliği" altında çıkarılan Tek Düzen Hesap Planı ile izahnamesine ve gerçek niteliklerine uygun olarak muhasebeleştirmekle mükelleftir. Yapılan incelemelerde tasnif ve muhasebeleştirmelerde hatalar bulunduğu tespit edilmesi halinde, bu işlemlere karşılık gelen tutarlar geriye yönelik olarak düzeltilir.
 - (2) Bankalar zamanaşımına uğrayan hesaplarını istendiği an raporlayabilecek şekilde bir sistem kurmakla mükelleftirler.

48/1977

(3) Yapılan incelemelerde, bu Tebliğ kapsamında zamanaşımına tabi olan mevduat, emanet ve alacakların banka tarafından Merkez Bankasına devredilmemesi, geç devredilmesi ve/veya eksik devredilmesinin tespit edilmesi durumunda, uygulanabilecek idari ve/veya cezai hükümler saklı kalmak kaydıyla, devredilmesi gereken dönem itibariyle olması gereken rakamlar, Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Yasasına göre "kamu alacağı" olarak işlem görür.

Ceza Kuralları

11. Bu Tebliğ kuralları, Tebliğin çıkarılmasına yetki veren Yasa kuralları ile birlikte okunur ve bu Tebliğ kurallarına aykırı hareket edenlere Yasanın ilgili ceza kuralları uygulanır.

ALTINCI KISIM Son Hükümler

Yürürlükten
Kaldırma
R.G. 40
15.04.2002

12. Bu Tebliğ yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, 39/2001 sayılı yasanın 19(2) maddesi altında yayınlanan tebliğ, ilgili madde kuralları altında yapılan işlemlere hâle gelmeksizin yürürlükten kaldırılır.

Yürürlüğe Giriş

13. Bu Tebliğ 1 Kasım 2019 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.